

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів
з дисципліни «Управління потенціалом підприємства»

за спеціальністю 051 «Економіка»
спеціалізацією «Економіка підприємства»

Укладач: к.е.н., доцент, Коваленко Н.В.

Методичні рекомендації з організації
самостійної роботи студентів

розглянуті та схвалені

на засіданні кафедри економіки

повітряного транспорту

Протокол № 18 від «27» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ Ареф'єва О.В.

МОДУЛЬ №1 «Основи управління потенціалом підприємства»

Тема 1. Управління формуванням та нарощуванням потенціалу підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Сутність потенціалу підприємства. Необхідність управління потенціалом.
2. Різновиди управління потенціалом підприємства.
3. Система управління потенціалом підприємства.
4. Умови і принципи управління потенціалом підприємства.

Література:

Бачевський Б. Є., Заблудська І. В., Решетняк О. О. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. – К.: Центр уч. л-ри, 2009. – 400 с.

Довбенко В. І., Мельник В. М. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2011. – 229 с.

Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2006. – 362 с.

Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 352 с.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- потенціал підприємства;
- технічні, технологічні, кадрові, просторові, інформаційні та фінансові ресурси;
- функції управління потенціалом підприємства;
- різновиди управління;
- стратегічне та тактичне управління.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте технічні, технологічні та кадрові ресурси підприємства.
2. Цілі стратегічного та тактичного управління потенціалом підприємства.
3. Особливості управління на основі контролю.
4. Особливості управління шляхом ранжування стратегічних задач.
5. Визначити особливості структур управління підприємством.
6. Назвіть основні принципи управління потенціалом підприємства.

Тема 2. Ефективність використання та реалізації потенціалу підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Структура і функції потенціалу підприємства.
2. Оцінка елементів потенціалу підприємства.
3. Оцінка перспективних можливостей розвитку потенціалу підприємства.

Література:

Стец І. І. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. – Тернопіль, 2010. – 673 с.

Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.

Федонін О. С., Репіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 262 с.

Хомяков В. І., Белінська В. М., Федоренко О. В. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. – К.: Кондор, 2011. – 431 с.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- структура і функції потенціалу підприємства;
- методи структуризації;
- підсистеми підприємства;
- моделі структури ринкового потенціалу;
- ынтегральні показники використання ресурсів потенціалу.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Назвіть основні напрямки формування організаційного потенціалу.
2. Назвіть склад механізмів організаційного потенціалу підприємства.
3. Охарактеризуйте основні підходи к структуризації потенціалу підприємства.
4. Назвіть основні підсистеми підприємства.
5. Охарактеризуйте модель структури ринкового потенціалу підприємства.

Тема 3. Управління потенціалом підприємства за критеріями вартості

Питання для самостійної роботи:

1. Принципи визначення вартості і фактори, що впливають на формування потенціалу підприємства
2. Управління вартістю підприємства
3. Ключові фактори вартості
4. Формування цільових нормативів

Література:

Ареф'єва О. В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств: монографія / О. В. Ареф'єва, О. В. Коренков. – К.: ГРОТ, 2004. – 200 с.

Ареф'єва О. В. Методичний підхід до визначення резервів загального потенціалу розвитку підприємства та управління ним // Економіст. – 2003. – № 9 (203). – С. 45–47.

Господарський кодекс України із змін. та допов. станом на 4 вересня 2014 р. – К., 2014. – 159 с.

Довбенко В. І. Формування умов ефективного розвитку підприємств регіону на інноваційній основі: монографія. – Львів: Тз ОБ ВТС, 2013. – 270 с.

Економіка підприємства. Книга 1. Структура, продукція, ресурси, Част. 1, Курс лекцій. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 307 с.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- оцінка вартості;
- максимізація вартості як ціль управління потенціалом підприємства;
- показники довгострокової перспективи;
- Рентабельність інвестицій підприємства.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте максимізацію вартості підприємства як мету діяльності підприємства.
2. Назвіть основні підходи до оцінки вартості підприємства.
3. Значення управління вартістю підприємств в діяльності підприємства.
4. Основні управлінські процеси, що сприяють ефективному управлінню вартістю на підприємстві.
5. Назвіть ключові фактори вартості.
6. Охарактеризуйте концепцію ланцюга цінностей підприємства.

Тема 4. Управління фінансовим потенціалом підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Показники ефективності використання.
2. Управління розвитком підприємства.
3. Моніторинг управлінських рішень

Література:

Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Т. Мельника. – Суми: Університет. кн., 2012. – 863 с.

Жарко І. В. Комплексна оцінка потенціалу персоналу підприємства торгівлі // Екон. стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг.: зб. наук. пр. – Харків: ХДУХТ, 2007. – Вип. I (5). – С. 210–218.

Захарченко В. В. Ресурсний потенціал и ефективность корпоративного управления // Менеджмент в России и за рубежом. – 2004. – № 4. – С. 9–15.

Іваніков О. С. Інноваційний потенціал підприємства // Екон., фінанси, право. – 2003. – № 9–10 (34–35). – С. 98–99.

Іванов В. Б. Потенціал підприємства / В. Б. Іванов, О. М. Кохась, С. М. Хмилевський. – К.: Кондор, 2009. – 300 с.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- експрес - діагностика фінансового стану;
- фінансова стійкість функціонування підприємства;
- експертна система;
- сфери застосування експертних систем.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте значення діагностичних методів у визначенні причин криз.
2. Назвіть основні інструменти антикризового управління.
3. Охарактеризуйте існуючі методи діагностики банкрутства.
4. Складові експертних систем на підприємстві.
5. Значення експертних систем при проведенні діагностики фінансового стану підприємства.

Тема 5. Розвиток організаційного потенціалу підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Показники ефективності використання.
2. Управління розвитком підприємства.
3. Моніторинг управлінських рішень

Література:

Калениченко Ю. Стратегічний розвиток підприємства: теоретичні та практичні аспекти / Ю. Калениченко // Галицький економічний вісн. – 2010. – № 4 (29). – С. 106–115.

Капаруліна І. Н. Філософський базис концепції «потенціал підприємства» / І. Н. Капаруліна // Інвестиції: практика та досвід. – № 24. – 2012. – С. 39–43.

Капаруліна І. М. Засади дослідження підприємств в контексті універсальної методології / І. М. Капаруліна // Стратегія розвитку України. – 2014. – №1. – С. 78–82.

Капаруліна І. М. Розвиток підприємства: концепція і технологія дослідження: монографія / І. М. Капаруліна. – К.: Центр уч. л-ри, 2016. – 429 с. Костишина Т. А.

Проблеми конкурентоспроможності робочої сили на сучасному етапі розвитку економіки України // Наук. вісн. ПУСКУ. – 2001. – № 4. – С. 14–18.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- основні елементи організаційного потенціалу;
- основні параметри організаційних процесів;
- структурні механізми;
- механізми корпоративного планування.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Назвіть основні складові організаційного потенціалу підприємства.
2. Класифікація мотиваційних моделей.
3. Ієрархія потреб (модель Маслоу).
4. Класифікація і структура мотивів.
5. Значення стилю управління в структурі мотиваційного процесу.

Тема 6. Управління трудовим та кадровим потенціалом підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Роль значення трудового потенціалу в економічних відносинах.
2. Методологія оцінювання трудового потенціалу підприємства.
3. Методики оцінювання трудового потенціалу підприємства.
4. Основи управління трудовим потенціалом підприємства.

Література:

Краснокутська Н. С. Структуризація потенціалу підприємства // Вісн. Хмельницького нац. ун-ту. – 2008. – Т. 2 (119). – № 5. – С. 96–103. – (Серія «Екон. науки»).

Краснокутська Н. С. Дефініція поняття «потенціал підприємства в контексті мікроекономічної теорії // Вісн. КНТЕУ. – 2008. – № 5. – С. 54– 64.

Краснокутська Н. С. Підприємницький потенціал України в порівнянні з країнами ЄС // Вісн. КНТЕУ. – 2010. – № 1. – С. 25–53.

Краснокутська Н. С. Управління потенціалом торговельного підприємства: монографія. – Х., 2012. – 321 с.

Куликов П. М. Теоретические подходы к определению сущности экономического предприятия / П. М. Куликов // Бизнес Информ. – 2009. – № 1. – С. 93–9

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- порівняльний підхід до оцінки трудового та кадрового потенціалу;
- модель оцінки трудового потенціалу за сегментними групами працівників підприємства;
- нарощування трудового потенціалу.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Назвіть основні етапи становлення та розвитку економічної категорії «трудова потенція».

2. Які існують вітчизняні методики оцінювання трудового потенціалу персоналу підприємства та у яких сферах їх застосовують?

3. Охарактеризуйте сучасні моделі корисності при оцінюванні трудового потенціалу співробітників підприємства.

4. Методологія оцінювання трудового потенціалу технологічного персоналу підприємства.

5. Які зміни відбуваються в структурі трудового потенціалу сучасних підприємств під впливом факторів науково-технічного прогресу?

6. Як визначити поняття «якість трудового потенціалу» організації?

Тема 7. Формування та реалізація інвестиційного та інноваційного потенціалу підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства.
2. Формування інноваційної стратегії.
3. Стадії інноваційного менеджменту.
4. Сутність і принципи реінжинірингу.

Література:

Лапин Е. В. Экономический потенциал предприятия: монографія. – Сумы: Университет. Кн., 2002. – 310 с.

Мажинський Р. Маркетинговий потенціал підприємства // Торгівля і ринок України. – Вип. 13. – Т. 2. – Донецьк, 2002. – С. 196–203.

Нефедова А. Потенціал підприємства як основа підвищення конкурентоспособності підприємства // Наука і освіта 2004: матеріали VII між нар. наук. практ. конф. Т. 66 Економіка підприємства. – Донецьк: Наука і освіта, 2004. – 92 с.

Отенко И. П. Потенціал підприємств и его види // Наук. вісн. Полит. ун-ту споживчої кооперації України. – 2001. – № 4. – С. 18–20.

Павлова В. А. Конкурентоспроможність кадрового потенціалу підприємства // Вісн. СНУ ім. В. Доля. – Луганськ: СУДУ, 2005. – № 12 (94). – С. 160–165

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- інноваційне управління;
- фактори інноваційного розвитку;
- моделі вибору інноваційних стратегій;
- матриця “продукція – ринок”;
- критерії вибору інноваційних стратегій.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Назвіть фактори, що обумовлюють інноваційний потенціал підприємства.
2. Основні типи інноваційних стратегій.
3. Охарактеризуйте моделі вибору інноваційних стратегій в управління потенціалом підприємства.
4. Назвіть критерії відбору інноваційних проектів.
5. Значення інноваційного менеджменту в процесі управління потенціалом підприємства.
6. Основні принципи проведення реінжинірингу.

Тема 8. Потенціал розвитку підприємства

Питання для самостійної роботи:

1. Види систем управління підприємством.
2. Принципи проектування
3. Організаційна система і ефективність використання потенціалу.

Література:

Павлова В. А., Кузьменко О. В., Орлова В. М., Рижкова Г. А. Конкурентоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія: монографія. – Донецьк, 2011. – 351 с.

Пилипенко А. А. Логістичний потенціал підприємства: обчислення, методика оцінювання та організація управління // Вісн. економіки транспорту і промисловості. – 2008. – № 21. – С. 60–64.

Потенціал підприємства: формування, управління та розвиток: кол. монографія / за заг. ред. В. В. Прохорової. – Харків, 2013. – 317 с.

Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі і монографія / О. В. Раєвнева. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 496 с.

Репіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І. М. Репіна // Вісн. Управлінської акад. держ. управління при Президентові України. – 1998. – № 2. – С. 262–271.

Методичні рекомендації.

Здійснюється самостійне оволодіння студентом окремих положень за темою заняття:

- інтегральна структура управління;
- функціональна структура управління;
- продуктова структура управління;
- проблемно – цільова структура управління.

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Назвіть фактори інтенсифікації процесу управління організаційними можливостями.
2. Основні засади розробки організаційної структури.
3. Основні ознаки оптимальної управлінської структури.
4. Охарактеризуйте функціональну структуру управління.
5. Охарактеризуйте інтегральну структуру управління.
6. Охарактеризуйте проблемно – цільову структуру управління.